

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.309.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 10515 Pana Posła Roberta Telusa, w sprawie łączenia renty rodzinnej z innymi świadczeniami, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Ustawa z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1243) wprowadziła od 1 stycznia 2025 r. nową regułę zbiegu prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku z prawem do własnego świadczenia o charakterze emerytalno-rentowym. Przepisy ustawy przewidują, że w przypadku zbiegu prawa do powyższych świadczeń, począwszy od 1 lipca 2025 r., jedno świadczenie wypłacane będzie wdowie lub wdowcowi w całości, a drugie w wysokości 25% (w okresie przejściowym, tj. od 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2026 r. będzie to 15%). Tym samym przywołany akt wprowadza nową regułę zbiegu prawa do nabytej renty rodzinnej, którą wnioskodawcy ustawy nazwali „rentą wdowią”.

Przepisy określają krąg osób uprawnionych do korzystania z nowej reguły zbiegu prawa do renty rodzinnej z innym świadczeniem emerytalno-rentowym. Wdowy lub wdowcy ubiegający się o ustalenie nowej reguły zbiegu prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku oraz prawa do innego świadczenia emerytalno-rentowego muszą spełnić warunki:

- osiągnięcia wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- pozostawania we wspólności małżeńskiej do dnia śmierci małżonka;
- nabycia prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż 5 lat przed osiągnięciem wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- niewstąpienia w nowy związek małżeński (wypłata świadczeń w zbiegu na zasadach tzw. renty wdowiej będzie ustawała z dniem poprzedzającym dzień zawarcia nowego związku małżeńskiego przez osobę uprawnioną).

Ustawa wprowadza limit pobieranych świadczeń w zbiegu w ramach tzw. renty wdowiej do poziomu trzykrotności najniższej emerytury (wynoszącej od marca 2025 r. 1 878,91 zł), tj. do wysokości 5 636,73 zł.

Wskazane warunki wynikają z konieczności skierowania renty wdowiej do osób najbardziej potrzebujących, które w sposób dotkliwy finansowo odczuły stratę osoby bliskiej, a ze względu na wiek nie miały możliwości samodzielnego poprawienia swojej sytuacji bytowej. Ograniczenia zawarte w ustawie służą skierowaniu prawa do nowej reguły zbiegu do osób, które prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nabyły w końcowym okresie swojej aktywności zawodowej lub po jej ustaniu, praktycznie tracąc możliwość poprawienia swojej sytuacji majątkowej.

Wprowadzenie wskazanych warunków jest rozwiązaniem kompromisowym, wynikającym z konieczności odpowiedzialnego wdrożenia do systemu emerytalno-rentowego nowego rozwiązania, które uwzględnia zarówno oczekiwania wnioskodawców projektu obywatelskiego, jak i możliwości Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa, z którego dotowany jest FUS.

Trzeba podkreślić, że renta wdowia nie jest odrębnym świadczeniem, ale stanowi szczególną instytucję w systemie ubezpieczenia społecznego. Wprowadza prawo pobierania dwóch świadczeń jednocześnie (jednego w całości, drugiego w części). Ze względu na różny od renty rodzinnej charakter tego uprawnienia, ustawodawca inaczej określił warunki uzyskania prawa do pobierania tych dwóch świadczeń, uznając, że osobom, które utraciły partnera na późnym etapie życia trudniej jest dostosować się do nowej sytuacji niż młodszym od nich. Uprawnienie do łączenia dwóch świadczeń stanowi inną konstrukcję prawną niż samodzielne świadczenie, jakim jest renta rodzinna i z tego względu może podlegać innym regułom w zakresie warunków nabywania do nich uprawnień oraz ograniczeniom, jak w przypadku limitu wysokości pobieranych świadczeń.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej brane są pod uwagę wszystkie postulaty świadczeniobiorców, również te dotyczące zmiany przepisów emerytalno-rentowych. Zgłaszane uwagi stanowią dla Ministra istotną wskazówką przy podejmowaniu działań zmierzających do doskonalenia systemu emerytalnego.

Jednocześnie, ze względu na fakt, że każda zmiana w systemie emerytalnym niesie ze sobą poważne konsekwencje finansowe i dotyczy wielu osób, propozycje nowych rozwiązań w tym obszarze winny być przed wprowadzeniem ich w życie skrupulatnie analizowane. Dotyczy to też rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do renty wdowiej. W każdym przypadku - biorąc pod uwagę aktualną i prognozowaną sytuację Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - będzie się ono bowiem wiązało z koniecznością zwiększenia dotacji do funduszu z budżetu państwa. Kluczowe w tej sprawie pozostaje stanowisko Ministra Finansów i Gospodarki, zgodnie z którym aktualne rozwiązania odpowiadają możliwościom budżetu państwa.

Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 26 lipca 2024 r. Rada Ministrów dokona w 2028 r. weryfikacji wskaźnika wysokości świadczeń w zbiegu. Jej celem będzie ocena zasadności jego podwyższenia, uwzględniająca na tle sytuacji społeczno-gospodarczej kraju położenie osób uprawnionych do wypłaty świadczeń w zbiegu. Będzie to również okazją do całościowego przeglądu przepisów dotyczących renty wdowiej - w tym określających krąg osób mogących korzystać z tego rozwiązania.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/